

TLAČOVÁ SPRÁVA

20. marec 2024

Portál DAFilms.sk prináša kolekciu filmov pri príležitosti storočnice Jozefa Kronera

Jozef Kroner patrí k nezabudnuteľným legendám slovenského herectva. Pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia streamovacia platforma DAFilms.sk v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom uvádza kolekciu siedmich filmov vrátane oscarovej snímky *Obchod na korze* (1965) režiséra Jána Kadára a Elmara Klosa, v ktorých Jozef Kroner stvárnil rôznorodé charaktery a postavy. Programový špeciál nesie názov *Storočnica Jozefa Kronera*.

Filmový, divadelný a televízny herec Jozef Kroner (1924 – 1998) pochádzal z početnej hereckej rodiny. Nikdy herectvo neštudoval a svoju kariéru začínal účinkovaním v ochotníckych divadelných súboroch, odkiaľ v roku 1948 odišiel na profesionálnu scénu v Martine. Neskôr, v rokoch 1956 až 1984 bol členom činohry Slovenského národného divadla. Počas svojho dlhoročného pôsobenia v divadle, televízii, rozhlase a vo filme vytvoril množstvo nezabudnuteľných postáv, už od svojich hereckých začiatkov sa dokázal uplatniť v rôznych žánroch.

Kroner debutoval epizódnou úlohou vo filme režiséra Jána Kadára *Katka* (1949). Vďaka svojmu talentu, jedinečnému vzhľadu a pôsobivému hlasu však už od začiatku svojej filmovej kariéry hrával často vekovo oveľa staršie postavy. K nezabudnuteľným úlohám Jozefa Kronera patrí Jožko Púčík z komédie Jána Lacka *Statočný zlodej* (1958), Pacho Matrtaj zo zbojníckej komédie *Pacho, hybský zbojník* (1975) Martina Ľapáka a Mišo z rovnomenného Ľapákovho televízneho filmu (1979) či Martin Pichanda z Jakubiskovej rodinnej ságy *Tisícročná včela* (1983).

Medzinárodné uznanie Kronerovi priniesla postava Tóna Brtko v oscarovom filme režisérov Jána Kadára a Elmara Klosa *Obchod na korze* (1965). Pre Kronera bola úloha Tóna Brtko jednou z najzásadnejších. „*Otec rád zabával svojich divákov v ľudových komédiách a, samozrejme, neprijal by scenár, ktorý by nebol kvalitný,*“ povedala herečka Zuzana Kronerová pri spomienke na svojho otca v súvislosti s vydaním DVD a blu-ray nosiča tohto filmu. „*Ale keď dostal príležitosť hrať vo filme Obchod na korze, vedel, že práve to je rola, kde môže naplno ukázať svoje herecké majstrovstvo, a že nakrútiť tento film má veľký zmysel. Často spomínal na to, že keď si prečítal scenár filmu a bol na návšteve u scenáristu Ladislava Grosmana v Prahe, tak už vtedy povedal: 'Laco, ja cítim v kostiach, že toto bude veľký film.' Pre neho to bola najvýznamnejšia z filmových príležitostí. A ja som veľmi šťastná, že mal túto možnosť.*“

Okrem filmu *Obchod na korze* ponúka kolekcia pri príležitosti 100. výročia Kronerovho narodenia na portáli DAFilms.sk ďalších šesť filmov z jeho rozsiahlej filmovej tvorby, ktoré dokumentujú Kronerovu schopnosť zahrať komické i tragické postavy. Satirický poviedkový film *Čert nespí* (1956) Petra Solana a Františka Žáčka, nakrútený podľa poviedok Petra Karvaša, si berie na paškál obhajobu práva na súkromný smútok, kritiku propagandistických lží uverejňovaných v novinách aj kritiku alkoholizmu na pracovisku. Dráma Štefana Uhra *Kosenie Jastrabej lúky* (1981) na pozadí návštevy troch synov a ich rodín v dedinskom rodičovskom dome počas jedného víkendu rozvíja úvahu o kvalite súdobých medziľudských vzťahov, ktorá je založená na konfrontácii rozličných individuálnych predstáv o zmysle života a rodinných väziach. V kolekcii sú aj dva rozprávkové filmy *Sol' nad zlato* (1982) Martina Holého a *Popolvár najväčší na svete* (1982) Martina Ľapáka, v ktorých Kroner ukázal talent vyťažiť aj z vedľajšej postavy výrazný herecký potenciál. Kolekciu dopĺňa sága murárskeho rodu Pichandovcov *Tisícročná včela* (1983) Juraja Jakubiska a tiež divácky obľúbená komédia o ľudovom zbojníckom kapitánovi *Pacho, hybský zbojník* (1975) Martina Ľapáka, obe nakrútené podľa predlohy Petra Jaroša.

Portál DAFilms.sk prináša kolekciu filmov pri príležitosti storočnice Jozefa Kronera

Jozef Kroner za svoje herecké umenie získal množstvo domácich a zahraničných ocenení. V ankete slovenských filmových novinárov a kritikov z roku 2000 obsadil prvé miesto v kategórii Najlepší slovenský herec 20. storočia. Jeho umenie si vďaka desiatkam stvárnených postáv a charakterov vo filmových dielach budú môcť pripomínať aj nasledujúce generácie.

Programový špeciál na DAFilms.sk *Storočnica Jozefa Kronera*:

<https://dafilms.sk/collection/147-jubileum-jozef-kroner>

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk